

Zandbergen op de dijk

MARJA ZANDBERG

Dinsdag 29 februari. Feestelijk ging de uitvoering van het project Bitumendijk van start. Hans Haarlem van Delta Nutsbedrijven overhandigde aan Marc Janssen, directeur Stichting Duinbehoud, de eerste zak zand voor de aankleding van de Bitumendijk. Dit gebeurde onder het toezien van de dijkgraaf, de heer Goekoop van het waterschap Goeree-Overflakkee.

De Bitumendijk (het Flaauwe Werk) wordt afgedekt met een laag zand van een meter en vervolgens ingeplant. Door de ingreep verandert de Bitumendijk van een storende dissonant in het landschap in een aantrekkelijk duingebied. De aangeklede Bitumendijk wordt tevens een onderdeel van de ecologische verbindingzone tussen de Middel- en Oostduinen en het Westhoofd. Het fiets- en wandelpad boven op de dijk blijft bestaan. Aan het plan werken diverse organisaties mee, waaronder Stichting Duinbehoud.

Werkwijze

NV Delta Nutsbedrijven stelt het zand voor de aankleding beschikbaar. 50.000 m³ zand wordt opgebracht op de dijk. Deze zandmassa komt vrij bij de herinrichting van de Middel- en Oostduinen. Dit alles gebeurt volgens de richtlijnen van het rapport van Stichting Duinbehoud (laag zand met een gemiddelde dikte van één meter). In het voorjaar is gestart met de herinrichting van de kanalen in de Middel- en Oostduinen. Hierbij komt er in eer-

ste instantie ongeveer 25.000 m³ zand ter beschikking voor de afdekking van de Bitumendijk. Het Waterschap Goeree-Overflakkee zorgt voor het inplanten van de dijk met helm en duindoorn.

Hiermee is de dijk landschappelijk ingepast. De ecologische verbinding tussen de Middel- en Oostduinen en het Westhoofd wordt verder uitgewerkt. Het afdekken van de dijk is als eerste onder handen genomen. Grenzend aan de dijk ligt het verplaatsingsgebied. Dit gebied is bestemd voor verplaatsing van verblijfsrecreatie uit het zandwallengebied rond Ouddorp. Voor de inrichting van het gebied is het adviesbureau RBOI te Rotterdam met een schets bezig. Er is aandacht voor zowel recreatie als natuur & landschap. Volgens deze schets verschijnen er in een zone langs het fietspad een aantal grote poelen van 20 à 25 meter, en schrale graslandjes. Rondom de recreatiebedrijven is een groenzone gepland. Deze wordt speels gecombineerd met de ecologische zone en gaat mogelijk zelfs over in deze zone.

Ook zijn maatregelen in het duindoornstruweel aan beide uiteinden van de dijk noodzakelijk. Voor de migratie van de zandhagedis wordt een open zone in het duindoornstruweel geschapen.

Toekomstverwachting

Door de ecologische verbinding treffen we hopelijk over vijf à tien jaar weer een populatie zandhagedissen aan in de West- en Oostduinen. Migratie van de Kleine Parelmoervlinder wordt ook mogelijk. Dit alles dankzij de gebiedsgerichte aanpak, opgestart door de provincie Zuid-Holland in de vorige eeuw. Het is het resultaat van een samenwerking tussen verschillende partijen als de gemeente, het waterschap, het waterwinbedrijf, en de recreatie-, landbouw- en natuurorganisaties. De dijk is dan een natuurlijk onderdeel geworden van het duinlandschap, waarbij we vanaf de recreatieterreinen ook kunnen genieten van het driftig gekwaak van de rugstreeppad.

ING. M.A. ZANDBERG IS MEDEWERKER NATUURONTWIKKELING EN EDUCATIE OP HET BUREAU VAN STICHTING DUINBEHOUD.

De Bitumendijk wordt afgedekt met zand (foto: Krijn Tanis).

